

Số: 10/BC-HĐND

Thuận Lợi, ngày 16 tháng 8 năm 2024

BÁO CÁO THAM LUẬN
Về kinh nghiệm và giải pháp nâng cao chất lượng, tổ chức
các kỳ họp thường lệ của HĐND theo luật định

Căn cứ Kế hoạch số 118/KH-HĐND ngày 20/8/2024 của Thường trực Hội đồng nhân dân huyện Đồng Phú về việc tổ chức hội nghị giao ban công tác HĐND năm 2024 giữa Thường trực HĐND huyện với các Ban HĐND huyện và Thường trực HĐND các xã, Thị trấn;

Thường trực Hội đồng nhân dân xã Thuận Lợi, trao đổi một số nội dung về kinh nghiệm và giải pháp nâng cao chất lượng, tổ chức các kỳ họp thường lệ của HĐND theo luật định cụ thể như sau:

Theo quy định của Luật Tổ chức chính quyền địa phương, HĐND các cấp họp thường lệ mỗi năm ít nhất hai kỳ, họp “chuyên đề” họp để giải quyết công việc phát sinh đột xuất theo yêu cầu công việc. Có thể nói, kỳ họp HĐND là một trong những hình thức hoạt động cơ bản, chủ yếu của HĐND. Chính vì vậy, việc nâng cao chất lượng, hiệu quả trong việc tổ chức các kỳ họp Hội đồng nhân dân cấp xã nói chung và Kỳ họp HĐND xã Thuận Lợi nói riêng có ý nghĩa rất quan trọng góp phần nâng cao chất lượng, hiệu lực, hiệu quả hoạt động của HĐND, qua đó phát huy tốt vai trò, chức năng, nhiệm vụ của HĐND theo quy định của pháp luật.

Các Kỳ họp HĐND xã Thuận Lợi, là nơi các đại biểu HĐND thể hiện rõ nét vai trò, trách nhiệm đối với Nhân dân và cử tri trong việc quyết định các chủ trương, chính sách và thực hiện các hoạt động giám sát nhằm đảm bảo việc thi hành Hiến pháp và pháp luật, xây dựng chính quyền vững mạnh, quyết định các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế- xã hội, củng cố quốc phòng - an ninh, ổn định và nâng cao đời sống Nhân dân. Do đó, trong những năm qua, HĐND xã đã quan tâm đổi mới và nâng cao chất lượng hoạt động của Hội đồng nhân dân, trong đó đặc biệt chú trọng việc cải cách, nâng cao chất lượng các kỳ họp của HĐND, do đó đã tích cực hoạt động và cơ bản hoàn thành các nhiệm vụ theo quy định của pháp luật, thể hiện được vai trò là cơ quan quyền lực Nhà nước ở địa phương, đại diện cho ý chí, nguyện vọng của cử tri và nhân dân, góp phần quan trọng trong việc thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ kinh tế - xã hội, an ninh quốc phòng đã đề ra.

Từ thực tiễn hoạt động của HĐND xã Thuận Lợi trong thời gian qua, chúng tôi nhận thấy có nhiều yếu tố ảnh hưởng đến chất lượng kỳ họp của HĐND xã, như: Tính cụ thể, rõ ràng trong kế hoạch, mục tiêu, yêu cầu của các kỳ họp; công tác chuẩn bị nội dung, điều kiện phục vụ kỳ họp; hình thức tổ chức; bố trí chương trình và kỹ năng điều hành chương trình làm việc của kỳ họp; ý thức trách nhiệm, trình độ, năng lực của Thường trực, các Ban, đại biểu HĐND và các cơ quan liên quan... Để nâng cao chất lượng, hiệu quả tổ chức các kỳ họp của HĐND xã, chúng tôi tập trung vào ba vấn đề cơ bản sau đây:

1. Xây dựng kế hoạch tổ chức các kỳ họp của HDND xã hàng năm, với số lượng kỳ họp phù hợp, thời gian họp lý

Là cơ quan quyền lực nhà nước ở địa phương, đại diện cho ý chí, nguyện vọng và quyền làm chủ của Nhân dân, chịu trách nhiệm trước Nhân dân địa phương, HDND xã có nhiệm vụ, quyền hạn bao quát ở tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội ở địa phương. Để thực hiện đầy đủ nhiệm vụ, quyền hạn của mình, HDND xã phải thảo luận các nội dung, tài liệu trình tại các kỳ họp HDND (từ đầu nhiệm kỳ 2021-2026 đến nay, HDND xã Thuận Lợi đã tổ chức thành công 07 kỳ họp, xem xét thông qua 48 Nghị quyết). Nếu không coi trọng đúng mức việc xây dựng kế hoạch, nội dung và hình thức tổ chức các kỳ họp hàng năm thì dẫn đến bị động và chất lượng xem xét, đánh giá, quyết định của HDND không cao.

Việc bảo đảm số lượng kỳ họp trong năm phù hợp, bố trí thời gian họp lý là nhằm giảm tải nội dung cho mỗi kỳ họp, nâng cao chất lượng của các báo cáo, dự thảo nghị quyết..., tạo điều kiện để Thường trực HDND, các Ban của HDND có thời gian hoạt động khảo sát, thẩm tra, làm việc với các cơ quan, đơn vị liên quan; đại biểu HDND có thời gian tiếp cận thông tin, nghiên cứu sâu hơn các nội dung HDND xem xét, quyết định tại kỳ họp.

Kế hoạch tổ chức các kỳ họp hàng năm của HDND xã cũng xác định rõ trách nhiệm của từng cơ quan trong công tác chuẩn bị kỳ họp; quy định cụ thể thời gian hoàn thành các văn bản trình kỳ họp; bảo đảm thời gian để UBND xã và các cơ quan liên quan thực hiện đầy đủ trình tự, thủ tục theo luật định và chủ động xin ý kiến của Đảng ủy đối với các nội dung theo quy định của Đảng và Quy chế làm việc của Đảng ủy.

Với cách làm trên, các kỳ họp của HDND xã Thuận Lợi luôn đáp ứng kịp thời những yêu cầu về thực tiễn quản lý, điều hành của xã và những vấn đề cấp thiết mà HDND cần quyết nghị.

2. Chuẩn bị chu đáo, bảo đảm mỗi nội dung đưa ra kỳ họp đều đã được bàn luận kỹ lưỡng, chất lượng

Cùng với kế hoạch tổ chức các kỳ họp của HDND xã hàng năm, mỗi kỳ họp HDND xã đều cần có kế hoạch chi tiết, xác định rõ mục đích, yêu cầu, nội dung, chương trình, việc chuẩn bị tài liệu, các điều kiện phục vụ... Trên cơ sở kế hoạch này, Thường trực HDND đôn đốc các đơn vị liên quan thực hiện việc chuẩn bị một cách chu đáo nhất và kết thúc mỗi kỳ họp, Thường trực HDND căn cứ vào đó để đánh giá những điểm đã làm được, chưa làm được, rút kinh nghiệm cho các kỳ họp lần sau.

Thường trực HDND phân công, chỉ đạo các Ban của HDND vào cuộc ngay từ đầu năm, qua những cuộc giám sát, khảo sát, làm việc liên quan đến các nội dung sẽ trình các kỳ họp; chủ động tham gia với UBND và các ngành chuyên môn của UBND ngay từ bước đầu và trong suốt quá trình xây dựng hoàn thiện các tài liệu trình kỳ họp. Trên cơ sở đó, những vấn đề vướng mắc trong quá trình chuẩn bị nội dung các báo cáo, tờ trình, dự thảo nghị quyết trình kỳ họp sẽ được góp ý để báo cáo UBND hoàn thiện, trước khi trình Thường trực HDND và các Ban của HDND thẩm tra.

Báo cáo kết quả thẩm tra của các Ban đối với từng nội dung trình kỳ họp, cần thể hiện rõ quan điểm của Ban, cung cấp thông tin, nhất là về các nội dung còn có ý kiến khác nhau, nội dung đề nghị điều chỉnh, bổ sung và lý do đề nghị điều chỉnh, bổ sung, làm cơ sở cho HĐND thảo luận, xem xét kỹ lưỡng trước khi quyết định.

Một yêu cầu rất quan trọng là gửi trước tài liệu để đại biểu HĐND xã nghiên cứu (càng sớm càng tốt, chậm nhất là 05 ngày trước ngày khai mạc kỳ họp). Rõ ràng, kỳ họp muốn thành công, bảo đảm chất lượng, hiệu quả thì phải có sự tham gia và quan tâm của mọi đại biểu tham dự kỳ họp. Việc gửi trước tài liệu giúp đại biểu HĐND và đại biểu dự kỳ họp có thời gian nghiên cứu nội dung, khuyến khích họ chuẩn bị ý kiến phát biểu, giúp đại biểu HĐND biết họp hải chuẩn bị những gì để thực hiện vai trò của mình trong kỳ họp.

Trước khai mạc kỳ họp, Thường trực HĐND và UBND xã tổ chức rà soát toàn bộ nội dung, công việc chuẩn bị nhằm đảm bảo chất lượng trước khi trình kỳ họp.

3. Đổi mới công tác điều hành của chủ tọa kỳ họp, bảo đảm dân chủ, tập trung, khoa học, linh hoạt, phát huy được tinh thần trách nhiệm, trí tuệ của đại biểu

Điều hành của chủ tọa có vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng kỳ họp. Một kỳ họp HĐND mà không có hoặc có quá ít ý kiến phát biểu từ những đại biểu HĐND và các đại biểu tham dự thì ở mức độ nào đó có thể được coi là chưa bảo đảm chất lượng. Chủ tọa có kỹ năng điều hành tốt sẽ khiến cho không khí kỳ họp trở nên hào hứng và sôi nổi, khuyến khích được sự tham gia đóng góp ý kiến tích cực từ các đại biểu nhưng vẫn bảo đảm tính tập trung, thống nhất.

Công tác điều hành kỳ họp đổi mới theo hướng ngắn gọn, thiết thực, giảm thời gian đọc báo cáo trên hội trường. Chủ tọa kỳ họp kiên trì lắng nghe những ý kiến của đại biểu, trong đó lưu ý đến những ý kiến còn khác nhau, định hướng những vấn đề trọng tâm để các đại biểu tập trung thảo luận, đưa ra những đóng góp, nhận xét một cách khái quát nhất. Khi kết thúc kỳ họp, chủ tọa tổng hợp những nội dung chính đã đạt được để có được sự thống nhất chung.

Trong kỳ họp thường có nhiều nội dung, chương trình kỳ họp cần sắp xếp được các nội dung theo logic khoa học, cùng với sự điều hành dân chủ sẽ tạo điều kiện cho đại biểu HĐND chọn vấn đề thuộc lĩnh vực mình hiểu sâu, vấn đề có tác động đến kinh tế xã hội, có tính thời sự mà đông đảo cử tri quan tâm để phát biểu, đóng góp cho thành công của kỳ họp. Quá trình điều hành kỳ họp nhất thiết phải bám sát các nội dung, định hướng, tuân thủ đúng sự lãnh đạo của cấp ủy; đồng thời khuyến khích đại biểu phát biểu, thậm chí tranh luận đối với những nội dung, vấn đề còn có ý kiến khác nhau. Chủ tọa kỳ họp phải chú ý lắng nghe, tăng cường phân tích, trao đổi, giải thích, thảo luận làm rõ vấn đề, tạo không khí thực sự dân chủ; tránh tạo ra cho đại biểu tâm lý bị áp đặt, cho rằng cấp ủy đã quyết định rồi, HĐND chỉ “hợp thức hóa” mà thôi.

Bên cạnh đó, việc xây dựng kịch bản điều hành chi tiết, hợp lý, phân công công tác điều hành từng nội dung phần việc cho từng thành viên chủ tọa kỳ họp sẽ giúp chủ tọa điều hành kỳ họp khoa học, phân bố thời lượng phù hợp với thời gian kỳ họp, chủ động nghiên cứu sâu các nội dung sẽ điều hành; đồng thời, giúp các cơ quan liên quan chủ động chuẩn bị, giảm thời gian trình bày mỗi nội dung, bảo đảm thực hiện đúng chương trình kỳ họp đã được thông qua

Tóm lại: Một kỳ họp HĐND xã bảo đảm chất lượng là kỳ họp phát huy được tính dân chủ, quyền hạn, trí tuệ của đại biểu HĐND xã, quyết định đúng, giải quyết hiệu quả những vấn đề thuộc nhiệm vụ, quyền hạn của HĐND, ban hành được những nghị quyết phù hợp với thực tế của địa phương. Đổi mới, nâng cao chất lượng kỳ họp của HĐND xã cần kiên trì mục tiêu, theo một chương trình chặt chẽ cùng với sự tham gia của Thường trực HDND, UBND, các Ban của HĐND, các đại biểu HĐND và các tổ chức, cá nhân có liên quan trong khâu kế hoạch, chuẩn bị và tổ chức kỳ họp, tạo điều kiện để đại biểu nghiên cứu, thể hiện chính kiến, phát huy trí tuệ của tập thể đại biểu HĐND trong việc quyết định những vấn đề quan trọng của địa phương.

Trên đây là Báo cáo tham luận của Thường trực Hội đồng nhân dân xã Thuận Lợi về kinh nghiệm và giải pháp nâng cao chất lượng, hiệu quả trong việc tổ chức các kỳ họp thường lệ của Hội đồng nhân dân./.

Nơi nhận:

- Thường trực HDND huyện;
- Thường trực HDND;
- Lưu: TT HĐND xã

TM. THƯỜNG TRỰC HDND
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Lê Ngọc Nam

